

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar nyelv és irodalom tanszék
1.4 Szakterület	Magyar nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM6266 Retorika						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Józsa István						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Józsa István						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	2	2.6 Az értékelés módja	C	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)
							Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	36	melyből: 3.5 előadás	12	3.6 szeminárium	24
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Konzultáció					2
Vizsgák					-
Más tevékenységek: Írásbeli dolgozat					7
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	58				
3.8 A félév össz-óraszám	94				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Online, microsoft Teams
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	Online, microsoft Teams

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C2 Hatékony szóbeli és írásbeli kommunikáció az anyanyelven és románul/idegen nyelven C2.2 A szóbeli vagy írásbeli üzenet és a kontextus kapcsolatának értelmezése, a tartalom érvelés technikáinak és felépítésének magyarázata anyanyelven, valamint románul/idegen nyelven. C2.5 Vitaindítók szervezése, egy esettanulmány előkészítése és megvédése. C2.6 Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy adott témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.
Általános kompetenciák	CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát. CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az oktatás célja a közéleti beszéd, a tudományos diskurzus gyakorlása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	Tudományos szövegek szerkesztésének stratégiáit ismerjük meg

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kereszténységről Arisztotelész: Poétika, Retorika, Graves, R.: A görög mítoszok, Waltari, M.: Az emberiség ellenségei, Pleșu, A.: Robinson etikája, Biriș, I.: Istorie și cultură	Előadás Virtuális múzeumok Filmek, dokumentumfilmek Meghívott vendégek	
2. Nyelvfilozófiai alapozás Wittgenstein, L.: Tractatus logicophilosophicus, Heidegger, M.: Der Satz der Identität. In: Identität und Differenz, Heidegger, M.: ”...költőien lakozik az ember...”		
3. A szöveg Arisztotelész: Retorika, Fischer, S.: Retorika, Florescu, V.: Retorică și neoretorică		
4. Captatio benevolentiae. Arisztotelész: Poétika, Retorika, Platón: Szókratész védőbeszéde, Kharmidész, Fischer, Sándor: Retorika, Florescu, Vasile: Retorică și neoretorică, Toscani, Oliviero: Reklám, te mosolygó hullá, Szörényi,		

László, Szabó, G. Zoltán: <i>Kis magyar retorika</i> , Urofsky, Melvin szerk.: <i>Basic readings in U.S. democracy</i>		
5. Bevezetés. Arisztotelész: <i>Poétika, Retorika</i> , Platón: <i>Szókratész védőbeszéde, Kharmidész, Fischer, Sándor: Retorika</i> , Florescu, Vasile: <i>Retorică și neoretorică</i> , XXX Narratívák, Toscani, Oliviero: <i>Reklám, te mosolygó hullá</i> , Szörényi, László, Szabó, G. Zoltán: <i>Kis magyar retorika</i> , Urofsky, Melvin szerk.: <i>Basic readings in U.S. democracy</i> . Tarkovszkij, Andrej: <i>Előadások a filmrendezésről</i>		
6. Argumentatio, refutatio. Arisztotelész: <i>Poétika, Retorika</i> , Platón: <i>Szókratész védőbeszéde, Kharmidész, Fischer, Sándor: Retorika</i> , Florescu, Vasile: <i>Retorică și neoretorică</i> , XXX Narratívák, Toscani, Oliviero: <i>Reklám, te mosolygó hullá</i> , Szörényi, László, Szabó, G. Zoltán: <i>Kis magyar retorika</i> , Tarkovszkij, Andrej: <i>Előadások a filmrendezésről</i>		
7. Befejezés. Arisztotelész: <i>Poétika, Retorika</i> , Platón: <i>Szókratész védőbeszéde, Kharmidész</i> , Fischer, Sándor: <i>Retorika</i> , Florescu, Vasile: <i>Retorică și neoretorică</i> , XXX Narratívák, Toscani, Oliviero: <i>Reklám, te mosolygó hullá</i> , Urofsky, Melvin szerk.: <i>Basic readings in U.S. democracy</i> , Tarkovszkij, Andrej: <i>Előadások a filmrendezésről</i>		

Kötelező könyvészet

Fischer, S.: *Retorika*

Szörényi, L., Szabó, G.Z.: *Kis magyar retorika*

Arisztotelész: *Poétika* (Matúra sorozat) *Retorika*

Barthes, Roland: *A reklámkép retorikája*, bármely kiadás

Platón: *Lakoma, Szokratész védőbeszéde, Kritiasz, Timáiosz, Lyszisz, Kharmidész*

Florescu, Vasile: *Retorică și neoretorică*

Ajánlott könyvészet

Bibliografie recomandată

Pleșu, Andrei: *Robinson etikája*, bármely kiadás

Ricoeur, Paul: *Metafora vie*, 7. tanulmány

Esterházy, Péter: *Fuhasok*

Gárdonyi, Géza: *Erdei történet*

Gozsdu, Elek: *Ultima ratio*

Tolnai, Lajos: *A szentistváni Kéri család története*

Hamvas, Béla: *Az öt génusz*

Prohászka, Lajos: *A vándor és a bűjdöső*

Fülep, Lajos: *Európai művészet és magyar művészet*

Tarkovszkij, Andrej: *Előadások a filmrendezésről*

XXX Narratívák

XXX A kultúrák közlés dilemmái. Interkulturális tanulmányok

Urofsky, Melvin szerk.: *Basic readings in U.S. democracy*

Eliade, Mircea – Culianu, Ioan.Petre: *Dicționar al religiilor*, Humanitas, București, 1993

XXX Mitológiai enciklopédia

Quintilianus: *Retorika*

Sartre, Jean-Paul: *Mi az irodalom?*

Husserl, Edmund: *Fenomenológia*

De Man, Paul: *A trópusok retorikája*, in: *Az olvasás allegóriái*

Heidegger, Martin: *Út a nyelvhez*

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Szociológiai alapfogalmak 1 Waltari, Mika: Az emberiség ellenségei Graves, Robert: A görög mítoszok	Előadás Párbeszéd Virtuális múzeumok Filmek, dokumentumfilmek Meghívott vendégek	
2. Szociológiai alapfogalmak 2 Biriș: <i>Istorie și cultură</i> Mostert, Walter: <i>Az 'önmagát értelmező szentírás'</i>		
3. A nagy csoport Hamvas, Béla: <i>Az öt géniusz</i> Gozsdu, Elek: <i>Ultima ratio</i>		
4. A kis csoport Gozsdu, Elek: <i>Ultima ratio</i> Esterházy, Péter: <i>Fuhasok</i>		
5. Persona. Pleșu, Andrei: <i>Robinson etikája</i>		
6. Persona. Pleșu, Andrei: <i>Robinson etikája</i>		
7. A szöveg Fischer, Sándor: <i>Retorika</i> Urofsky, Melvin szerk.: <i>Basic readings in U.S. democracy</i>		
8. A szöveg. Világirodalmi lexikon: 'elbeszélés', XXX Narratívák		
9. A montázs. Aristarco, Guido: <i>Cinematografia ca artă</i>		
10. A mozi Bazin, André: <i>Ce e cinematograficul?</i>		
11. Fotográfia Escher Károly: <i>Riportfényképezés</i> A XX század fotoművészete		
12. Filmelméletek. Casetti, Francesco: <i>Filmelméletek 1945-1990</i>		
13. A kép retorikája. Barthes, Roland: <i>A reklámkép retorikája</i> , Aristarco, Guido: <i>Cinematografia ca artă</i>		
14. A kép retorikája. Bazin, André: <i>Ce e cinematograficul?</i> , Casetti, Francesco: <i>Filmelméletek 1945—1990</i> .		

Bibliográfia

Waltari, Mika: *Az emberiség ellenségei*,

Graves, Robert: *A görög mítoszok*,

Biriș: *Istorie și cultură*,

Mostert, Walter: *Az 'önmagát értelmező szentírás*

Gozsdu, Elek: *Ultima ratio*,

Esterházy, Péter: *Fuhasok*

Pleșu, Andrei: *Robinson etikája*

Fischer, Sándor: *Retorika*

Urofsky, Melvin szerk.: *Basic readings in U.S. democracy*

Világirodalmi lexikon: "elbeszélés",

XXX Narratívák

Aristarco, Guido: *Cinematografia ca artă*

Bazin, André: *Ce e cinematograful?*

Casetti, Francesco: *Filmelméletek 1945-1990*

Escher Károly: *Riportfényképezés*

A XX század fotoművészete

Barthes, Roland: *A reklámkép retorikája*

Kutatásaink eredményeit publikáljuk a www.kortarsmuveszet.com (ISSN 2734 – 7818) weboldalon.

Az ISI akkreditált weboldal ajánlott könyvészet hazai és határon túli egyetemeken.

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

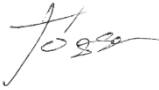

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp... **Megyei Tanfelügyelőségekkel.**

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli dolgozat	Írásbeli dolgozat	70 %
	A könyvészet ismerete		
10.5 Szeminárium	Szemináriumi tevékenység	Szemináriumi dolgozat	30 %
	A könyvészet ismerete		

10.6 Minimális követelmények	
• A kötelező szakirodalom elolvasása • Jelenlét min. 70% • 7-8 oldalas dolgozat megírása • Szemináriumi dolgozat	

A kitöltés időpontja 2024.04.16	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.17.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása 	A kar pecsétje